

RECENSIE LITERATUUR ELIZABETH KOOMAN

VERRASSEND, MET EEN OPMERKELIJK EINDE

Een goede zoon gaat over Krijn Sterveling die gedurende zijn jeugd volkomen opgaat in het pinkstergeloof van zijn moeder Lenna. Moeder is vrij extreem wat haar geloofsbeleving betreft. Maar hoe vreemd zij zich ook gedraagt, Krijn volgt haar na, is de goede zoon. Hij is haar oogappel.

Als echter zijn moeder hem, gedreven door een waanidee, op een dag opdraagt zijn vader te vermoorden, begrijpt Krijn, inmiddels een nadenkende tiener, dat hij hier niet in, mee kan gaan. Langzamerhand neemt hij steeds meer afstand van Lenna. Totdat twintig jaar later de geheimzinnige Doris plotseling in zijn leven komt. Aan het begin van de roman vroeg ik me af, of ik opnieuw met een boek in de traditie van *Knielen op een bed violen* of *Dorsvloer vol confetti* te maken had.

Maar in het gezin Sterveling (*what's in a name*) gaat het dit keer niet om thuislezers of gelovigen van orthodox reformatorischen huize, in dit boek staat de evangelische wereld in het centrum van de aandacht. Om preciezer te zijn: het is moeder Sterveling die de touwtjes op religieus gebied in handen heeft. Zij was na jaren lid te zijn geweest van de synodaal-gereformeerde kerk overgegaan op het pinkstergeloof. Naar eigen zeggen, omdat ze vurig naar Jezus verlangde en haar oude kerk zo verschrikkelijk doods vond. Uiteindelijk gaat ook vader Ward onder dwang van zijn vrouw ('Zolang hij naar de gereformeerde kerk bleef gaan, sliep hij maar op de logeerkamer.') over naar de pinkstergemeente.

In het eerste deel van het boek verhuist het gezin naar een klein dorp in de polder. Al snel behoort de familie tot buitenstaanders en komt in een sociaal isolement. En dit vooral door Lenna's opstelling: ze beoefent haar geloof niet alleen met groot fanatisme, maar is ook niet een doorsnee huisvrouw en moeder. In plaats van zich na de verhuizing met de inrichting van het huis en het huishouden te bemoeien, neemt ze behoeftige mensen op, in de hoop ze te bekeren. Verder stuurt ze Ward, Krijn en zijn broer Stan erop uit om in het hele dorp godsdienstige traktaten te gaan bezorgen.

Dominant religieuze ouders en sociale uitsluiting: de parallellen met Siebelink en Treur zijn te opvallend om niet te noemen. Tot zover dus weinig nieuws onder de zon. Het verhaal is in hoge mate gespiegeld aan dat van zijn reformatorische voorgangers.

Het tweede deel herbergt een ander geluid. Gedurende de eerste honderd bladzijden had ik

het idee een weinig origineel werk in handen te hebben, een roman die wil afrekenen met het evangelicale geloof. De omslag komt als de lezer meer kennis krijgt van Krijns geheimzinnige vriendin Doris. Doris blijkt in veel opzichten op zijn moeder te lijken. Zij is ook degene die hem dwingt het contact met zijn moeder te hernieuwen. Zo komt Krijn, inmiddels 37 jaar oud en werkzaam als naamkundige, er na jaren via zijn tante achter, dat zijn moeder in de loop der tijd emotioneel sterk misvormd is geraakt. Niet door het geloof, maar door een gebeurtenis uit het verleden.

Hoe meer de relatie tussen Doris en Krijn (die in het begin nauwelijks meer is dan het bevredigen van wederzijdse lustgevoelens) zich verdiept, hoe meer overeenkomsten er tussen Lenna en Doris lijken te ontstaan. En hiermee neemt ook de geheimzinnigheid in de roman toe. Want wat bindt deze beide vrouwen? Op die manier komt het hele verhaal meer onder spanning. Boudewijn Smid (1964) had deze kunstgreep alleen eerder moeten toepassen, dan was er beslist meer vaart in de geschiedenis gekomen.

Toch is *Een goede zoon* geen slecht debuut. De roman is een beeldend en goed geschreven verhaal. Het is in zekere zin ook een autobiografisch document van de schrijver, die zelf afkomstig is uit het pinkstermilieu en werkzaam is geweest op het Meertensinstituut waar de Nederlandse familienamenbank is ondergebracht. Alles bij elkaar is *Een goede zoon* een verrassende, psychologische roman met een heel opmerkelijk einde. Alleen, hopelijk is de lezer dan nog niet afgehaakt. ■

BOUDEWIJN
SMID EEN
GOEDE ZOON

Een goede zoon (roman)

BOUDEWIJN SMID. UITG. DE BEZIGE
BIJ, AMSTERDAM 2010; € 18,50

